

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — — — 10 kor.
 Negyedévre — — — 4 c

Helyben kábelkorral:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 c

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi
 évszám utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2

A szerkesztőség kérésre visszajár
 vagy megírásért nem vállalunk.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadónálban intenzív.

Egyes számok ára 3 Allé.

NAGYVÁRAD, június 23.

Ellenzéki passzív rezisztencia.

A horvát bán puhatolozik s mindenütt kemény köre koppan.

Nehéz a helyzete, az bizonyos. Az ellenzék belement olyan harcba, a melynek kétes volt a kimenetele. De azért belement, nem törődve a következményekkel. A következmény lett Széll Kálmán bukása s Tisza István kísérlete az erőszak politikájával. Ez is megbukott — szerencsére. Széll törvény, jog és igazsága lesoványodott passzív rezisztenciává, abból sem maradt más, mint az üres miniszterelnöki szék s az ellenzék nem tehet mást, mint hogy porolja az üres széket.

Ez pedig nagyon kevés egy komoly ellenzék céljának.

Komoly volt az ellenzék harca addig, míg csak a katonai javaslatok ellen küzdött. Utóvégre a saját vérükről van szó s joga van a nemzetnek a saját vérért olyan föltételek alatt bocsátani a hatalom rendelkezésére, a minőket jónak lát — ha a hazát nem veszélyezteti vele. Ezt a javaslatot meg lehetett obstruálni a végletekig.

Az indemnitás elleni harcz már macskakodás volt. A katonai javaslatok sorsát ez a legkevésbé sem változtathatta meg, hanem megváltoztatta a miniszteri székek gazdáit. Mindenki tudja, hogy a költségvetés, az indemnitás kérdése a parlamentáris kormányforma mellett a

bizalmi kérdésbe olvad bele, nálunk azonfelül, a hol nincs meg nem vitatható állandó és megvitatható része a költségvetésnek, a budget megtagadása az egész állami gépezet megakadását jelenti. Ha tehát az ellenzék az indemnitás kérdésében is késhegyig menő harcot vitt a kormány ellen, ez azt tette, hogy Széll rendszerét az ország kormányzatára abszolúte képtelennek ítélte.

Ezt nem hitte az ellenzék, de hitte a korona s egy szép napon Széll Kálmán kiköltözött a miniszterelnöki palotából.

Megdöbbenést keltett a bukás főleg ellenzéki körökben s az ellenzék szóinkai egymás után siratták el Széllt; mintha a gyerek állott volna sírva az összetört virágváza előtt, meglepetőzve a bécsi papa előtt:

— Hiszen nem akartam!

De hát mit akart akkor tulajdonképp az ellenzék? Budget, indemnitás elleni obstrukcióval nem lehet mást akarni, mint kormánybuktatást.

Most aztán rábukkant az ellenzék, mit is akar ő tulajdonképp: nemzeti vívmányokat.

Ez szép dolog és támogatásra is méltó volna, ha egy kissé el nem késik vala.

A nemzeti vívmányokat részletesen kellett volna követelni a katonai javaslatok fölött megindult vita kezdetén. Katonai követeléssel szembeállítani a nemzeti követeléseket. Akkor még Széll volt a miniszterelnök, uralkodott Apponyi befolyása s a mint az ellenzék homályos czélu csatározásával sikerült ígéretet kikényszeri-

teni a czimerkérdésben, a magyar tisztok elhelyezésére és a katonai bünvádi perrendtartásban, épp úgy lehetett volna egy öntudatos ellenzéki akciónak egyéb célokat is elérni, ha lettek volna. E helyett azonban nem követeltek mást, mint egyszerűen visszavonását a javaslatnak, a mit meg felülről nem engedtek meg.

A nemzeti vívmányok eszméje a passzív rezisztencia alatt érlelődött meg s most a bánnal szemben akar érvényesülni. Hamarjában, mesterségesen érlelt valami, zölden fogják learatni.

A költségvetés elleni merev obstrukció alatt nemzeti vívmányokról beszélni fölösleges volt, mert ott a pénzről és bizalomról van szó, nem nemzeti ideálokról. A horvát bánnal szemben pedig szintén aligha kecsegtet sikerrel a nemzeti vívmányok hangoztatása. Héderváry gróf neve előtt ott van a Khuen szó, a mi igen kevésbé magyar, husz éven át Zágrábban, a magyarok iránt ellenséges légkörben élt, lehetetlen tehát, hogy a magyar nemzeti ideálok iránt valami tulságos lelkesedéssel viseltessék. Ha pedig valamit ki is tudna vívni, mondjuk egy kis helyet a közös hadseregben a magyar nyelv számára, abból ugyanannyit kapnának alatta a horvát testvérek is. Köszönjük szépen, elég a horvát honvédség, több ilyen testvéries ajándék nem kell. Timeo Danaos et dona ferentes.

Az ellenzék azt mondta, Széll harczának nincs célja, a passzív rezisztencia csak öntudatlan vergődés.

Ilyen ellenzéki passzív rezisztencia a 48-as párt mostani magatartása, melylyel

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A visszafizetés.

Írta: I. H. Rosny.

Robert de Norcy 189 . . . -ben arra a szomorú tényre ébredt, hogy tönkre jutott, mert nem vonta vissza idejekorán a tőkét, amelyet atyja egy bányavállalatba fektetett. Epen anyyija maradt csupán, hogy kiegyenlíthette a tartozásait, de ezeket is csak úgy, ha erre időt engednek neki a hitelezői. Lázás félelem közepette élt tehát, szüntelen aggódva, hogy hitelezői megrohanják s akkor halomra dőlnek összes reményei, hogy erélyes munkájával néhány év alatt valahogy kiheverheti a csapást.

Es aggodalmi valóra is fordultak. Egyik legnagyobb hitelezője levelet küldött Norcynak, amelyben fölhiyta, hogy fizessen, mert nem hajlandó tovább várni egy hétnél. Norcyt ez a csapás végképen leverte a lábáról. Immár tehát mindennek vége. Kétségbeeséssel a szívében kóborolt Párizs utcáin, halálra gondolva.

Egy este Vives grófnőhöz ment el egy ünnepekre, hogy legalább a világ előtt palástolja a valót. A grófnőnél bemutatott neki egy ausztráliai urat, valami Lacour nevű tengerentúli vállalkozót, akinek ez volt a mindent kifejező czime: Ötvenszeres milliómos. Erdekesebb, bizarrabb emberrel még sosem találkozott Norcy, mint amilyen ez az ausztráliai volt. Simára be-

retvált arca a hatalomnak és rettenthetetlenségnek a kifejezésével olyan volt, hogy aki egyszer látta, sosem feledhette el. A bal kezén két ujj hiányzott és egész testén meglátszott, hogy ez az ember sokat ment keresztül, sokat küzdött s gyakran lehetett életveszélyben. Különböznen igen jókedvű és kedélyes urnak a benyomását keltette; ha nevetett, teli szájában arannyal bélelt fogsorai ragyogtak. A francia nyelvet kitűnően bírta, csak valami idegenszerű nyersség érzett a szavából.

Norcy, amikor bemutatott neki ez urat, úgy képzelte, mintha már látta volna valahol ezt az embert, — valahol, valamikor régen s igen messze, — talán egy másik világban.

* * *

Az ausztráliai a fiatalemberhez szegődött. Rokonszenvből-e, vagy más ok miatt, de el sem akarta többé hagyni. Csakhamar jóbarátság fejlődött köztük s a kölcsönös bizalom, a mely megnyitotta egymás előtt a szívüket, vallomásra bírta Norcyt. Alig hogy az ausztráliai megismerte Róbert helyzetét, vidáman fölkiáltott:

— Ide hallgasson, — mondta nyersen; — én kölcsön adom önnek a szükséges összeget . . . Olyan biztosítékot ad nekem, amilyent tetszik . . . De azt a föltételt kötöm ehhez, hogy ön hetenkint kétszer hozzám jön déjeunerre. Ez a formai föltétel!

Norcy egy pillanatig néma bámulattal nézett a különös emberre, azt hívén, hogy az gunyt űz belőle. Az első pillanatban vissza akarta utasítani a nagylelkű ajánlatot, hanem mikor az ausztráliai komoly, őszinte arcát látta, minden megjegyzés nélkül, de meghatottan szorította meg sajtáságos barátja kezét.

Másnap Norcy elment a jötevéjéhez, aki már várta. Egy hintaszékben fiatal leány ült a szobában, ahol fogadták.

— Bemutatom önt a leányomnak, miss Adanak, — mondta Lacour a vendége üdvözlése után.

Róbert meglepetve nézte a csodálatosan szép leányt s amikor az feléje nyújtotta a kezét, a fiatal ember szívet hevesen dobogni érezte. Egyike volt az angolszász nők legszebbikének, azzal a finom lelket tükröző tekintettel s azokkal a tökéletes formákkal, amit a mi leányaink ezektől a nőktől leginkább irigyelnek. Róbert néhány percig szótlan csodálattal bámulta a szépséges misst, mialatt Lacour kengurukról, prairiekről és vad juhnyájokról mesélt neki.

A déjeuner elragadó volt, de egyttal nagyon szomorú is Róbert barátunkra nézve, aki miss Ada láttára most még inkább érezte a fájdalmat, hogy tönkre jutott. Es szinte örvendett, amikor a déjeuner véget ért s a szép leány magára hagyta a két férfit s whiskis palackok és nehéz szivarok társaságában.

az állami gépezetet megakasztva, az abszolutizmusnak vet ágyat.

S mit is mondott Eötvös a passzív rezisztenciáról? Hogy az csak néhány megbolondult szultán agyvelejében fogamzott meg. Nos hát most mondja el ugyanezt saját pártja Zoltán és Lajos basáinak.

Ilyenformán pedig Héderváry mehet Tisza István után. Kőd előttem, kőd utánam.

Héderváry és az ellenzék.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 23.

A bán tegnap éjjel, mikor Zichy János gróftól a néppárt elnökétől haza ért, nála volt Miklós (dön. Reggel meglátogatta Hieronymit, Szentiványi Arpádot, Hodossyt, Lukács Lászlót és mielőtt Kossuthhoz jött, a lakásán fogadta Nagy Ferenczet. A Kossuth-párttól megy Rakovszkyhoz, onnan Szederkényihez, ahol jelen lesznek Ugron, Bartha Miklós és Holló Lajos.

Kossuth lakására fél 12-kor érkezett a bán, ahol már akkor össze voltak gyűlve a képviselők: Thaly K., Barabás, Justh Gy., Komjáthy, Bartha O., Polonyi. A bán jó kedvvel lépett be s Pallay Sándor titkár bevezette a szalonba. A titkár szobájában sok újságíró gyűlt egybe. A tanácskozás sokáig tartott. Fél 1-kor kijött Justh Gyula az újságírókhoz, akik rögtön körülvették.

— Lesz-e béke, képviselő ur? — kérdezték.

— Azt hiszem nem lesz! — felelte Justh. A mi nagy meglepetést keltett, mert Justh tudvalevőleg a békések frakciójához tartozik. Justh aztán elmondta, hogy a bán újabb momentumokat vett fel a programjába. Nem arról van szó, hogy a javaslatokat egyszerűen visszavonja, hanem arról, hogy 6000 ujoncot kér a taraczkütegekre és ezenfelül a póttartalék, vagyis a 16000 póttartalékos ne számoltassék el az ujoncjutalékban, hanem a 16000 ember automaticamente fedeztessék és ez törvényben megerősítettessék. Ebbe pedig nem mennek bele.

Gyakran jött el ettől fogva az ausztráliaihoz s a »Lacour-Lodge« csakhamar egyetlen vigasztalásává lett. Az ausztráliai aztán lassankint Róbert valamennyi bonyolult ügyét a kezébe vette s praktikus üzleti tekintete fölfedezett olyan segédforrásokat a rombadőlt vagyon ügyei közt, hogy rövid idő múltán nemcsak valamennyi hitelezőt egyenlített ki Norcy megmaradt tőkéjéből, hanem megmentett számára két-három ezer forintnyi járadékot is.

Ekkor már mindennapos vendégé lett a fiatal ember ausztráliai barátja házában. Az apa gyakran hagyta magukra a fiatalokat és Norcy csakhamar mélyes szerelmre gyúlt a szép leány iránt, reménytelen, szenvedélyes szerelmre, amely még inkább növelte a kétségbeesését. Amikor fölismerte végzetes szenvedélyét, futni, menekülni akart a leánytól, meg akarta ritkítani a látogatásait, de a szívélyes ausztráliai nem engedte. Ha Róbert egy napon nem jött el, ő ment érte s elhozta magával.

Egy napon, amint Róbert a kertben sétált a leánnyal, oly hevesen tört ki belőle a szenvedély, hogy már valami oktalanságot készült elkövetni. Maga ellen védekezve s hogy elmeneküljön a szép leánytól, bocsánatot kért tőle és otthagya a kertben; ő maga pedig bement Lacourhoz a házába. Amint ez megpillantotta a fiatal embert, aki remegve eléje állott, mosolyogva felkiáltott:

— Milyen sápadt ön, barátom! Mi történt önnel?

Khuen-Héderváry bán ugyanis előadta a tanácskozáson, hogy a katonai javaslatokat vissza nem vonja, — Ausztriára való tekintettel, ahol azok már törvénynyé váltak s azokat ott is vissza kellene vonni, — hanem módosítani fogja akképpen, hogy a taraczkütegekre szolgáló 5900 főnyi létszámemelés legyen a 25.500 főnyi létszámemelés helyett. Először az indemnitást, azután az ujonctörvényjavaslatot, azután a költségvetést kellene letárgyalni s ezek után a véderő törvényjavaslatban adna a kormány engedményeket az ősszel, de ezekről még nem nyilatkozhatik a bán, mert ezek az engedmények megállapítva még nincsenek. A függetlenségi párt kijelentette, hogy nem megy bele ilyen egyezménybe.

A bán ismételte, hogy a békés tanácskozásokat akarja elérni. A katonai javaslatokat nem vonja vissza, de leveszi a napirendről. Ezért kéri az indemnitási javaslat, az ujonctörvényjavaslat megszavazását a múlt évi alapon és kéri a taraczkütegekre szükséges 5900 fő megszavazását olyképpen, hogy a póttartalékosokat tartanak benn erre a célra.

Kossuth Ferencz több kérdést intéz a bánhoz.

Nagy meglepetést keltett Tóth János, aki kimutatta Fejérváry egyik beszédéből, hogy a honvédelmi miniszter a kért 5900 embert el ejti, mert a taraczkütegek csak jövőre lesznek készen és így csak 1904. év őszén lesz szükség az 5900 emberre.

Héderváry bánt ez nagyon meglepte. Ugy véli, hogy a honvédelmi miniszter tévedt, a mikor 1903 ősz helyett 1904 őszét mondotta.

Az ellenzékét nagyon meglepte a bán pozíciója, hogy a póttartalékosokat akarja behívni.

— Lehetetlen! Hisz ez rosszabb mindenél kiállottak fel, majd kijelentették, hogy ilyen alapon nem tárgyalnak tovább.

Barabás Béla, kijelentette, hogy katonát semmi esetre sem adnak s az ujoncjavaslatot a régi alapon is csak úgy szavazzák meg, ha teljesítik a nemzeti követeléseket.

Héderváry kijelentette, hogy ha nem adják meg a kért javaslatokat, nem áll jól a bekövetkező veszedelemről.

— Nem félünk, mert bizunk a király esküjében — válaszolt az ellenzék.

Héderváry gróf kijelentette, hogy még tanácskozik több politikussal, majd azután értesíti elhatározásáról Kossuth Ferenczet még ma este.

A katonai javaslatok visszavonása.

Bécsből jelentik:

Immár bizonyos, hogy Khuen-Héderváry azzal az engedménnyel jött Budapestre, hogy az új kormány visszavonhatja a katonai javaslatokat. A király nagynehezen belenyugodott a visszavonásba, csak azt követelte, hogy az új ágyukhoz szükséges 7000 főnyi legénységet megszavazzák. Ez egy olyan diadal, melylyel az ellenzék nagyon meg lesz elégedve (?)

A katonai javaslatoknak Magyarországon való visszavonása, ferde helyzetbe hozza a Körber kormányt. A javaslatokat valósággal keresztül hajszolták az osztrák parlamenten s most kiténik, hogy a nagy sietésnek nem volt értelme. Arról beszélnek, hogy a megszavazott törvényt hatályon kívül kell helyezni s aztán ha megváltoztatott tartalommal a magyar parlamentben elfogadják, ugyancsak megváltoztatott tartalommal a Reichsrath elé terjeszteni. Mások szerint erre nincs szükség, mert benne van a törvény végrehajtási záradékában, hogy csak akkor lép életbe, ha a magyar parlament is elfogadta. S akkor előáll az a helyzet, hogy Ausztriában jóval kevesebb ujoncot soroznak be, mint a mennyi a törvényben meg van állapítva. Ez Auszria vereségét jelenti s a Körber-kormányra nézve nagy kellemtelenséggel járhat a magyarországi krízis.

Kinevezések és kitüntetések.

A hivatalos lap tegnapi száma közli a következő kitüntetések és kinevezések: A király Neumann Miksának, a budapesti áru- és értéktőzsde alelnökének, valamint fiának: Körösi Albert Kálmánnak és törvényes utódainak a királyhalmi előnévvel a magyar nemességet; dr. Elischer Gyula egyetemi rendkívüli tanárnak és rókuskórházi főorvosnak, valamint törvényes utódainak pedig a magyar nemességűk épségbentartása mellett a thurzobányai elő-

— Rosszul érzem magam, — felelte Róbert. — Nyugalomra van szükségem. Néhány hétre falura kell mennem.

Az ausztráliai mosolyogva fürkészte a fiatal embert; aztán nyugodtan szivarra gyújtva, a legtermészetesebb hangon szólalt meg:

— Miért nem mondja meg nekem az igazat? . . . Önnek adom őt, ha akarja . . . feleségül veheti a leányomat, ha szereti. De jegyezze meg, hogy minden föltétel nélkül . . . minden föltétel nélkül! . . .

Norcy azt hitte, a világ fordul meg körülötte. Csak nézte, nézte a különös embert, aki mindegyre mosolygott és csak annyit tudott mormogni meghatottságában:

— Minden föltétel nélkül!

* * *

Lacour néhány percnyi hallgatás után így szól:

— Ön sajtáságnak fogja tartani eljárásomat; engedje tehát megmagyaráznom a dolgot . . . Huszonöt éve most annak. En az ön atyja erdejének voltam a felügyelője. Sok fizetésem nem volt, de elég, hogy megélhessek s el-tartsam anyámat. Az ifjúi vér azonban nem engedett ezzel megelégednem. Utazni vágytam. El messzire, tengereken tulra, ahol új életet, vagyont reméltem teremthetni a munkámmal és a tudásommal. Főként Ausztrália vonzott;

hogy miért, azt nem tudom. Csakhogy reményeim hiúknak látszottak, mert sohasem gyűjthettem össze annyit, amennyiből az ut költségei kiteltnének. Egy napon, amint az erdő egyik elhagyatott részében jártam, régi romok közt egy kis ládára bukkantam. Kétezer Lajos-arany volt benne; valami régi kincs még az első eszárság korából. A kincz az ön atyját illette volna meg, én azonban nem mondtam meg neki, hogy mit találtam, hanem kivándoroltam Ausztráliába.

Szerencsémnek hamar megleltem ott az alapját s amikor eljött az idő, visszaküldtem az ön atyjának az aranyak értékét egy levél kíséretében, amelyben bocsánatot kértem tőle. O nemcsak megbocsátott, hanem lelkes elismeréssel teli levelet küldött válaszul . . . Ki volt tehát egyenlítő a számadásom. De én, Norcy ur, büszke ember vagyok. Nem enged pihenni a gondolat, hogy van egy család, amelynek örökre le vagyok kötelezve. Ezt csak egy módon lehet kiegyenlíteni, ha ezt a családot az enyémmel egyesítem! . . .

— Aldott legyen a büszkeségem! — kiáltott fel Norcy s ittasult boldogsággal nézte miss Adát, a ki a terrasse felé közeledett.

nevet adományozta. Szemere Lajos belügyminiszteri segédtitkárnak a miniszteri titkári címet, Neubauer Máté gyanafalvi körjegyzőnek pedig sok évi hű szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta a király.

A jogi oktatás reformja.

Mint a Budapesti Tudósító értesül, az elméleti jog- és államtudományi állami vizsgálatról és a jogi oktatásról szóló törvényjavaslat az országgyűlés elé való beterjesztésre teljesen készen van.

E javaslat a közszolgálati minősítést és a jogi oktatást lényegesen át fogja alakítani, magas színvonalon álló egységes új államvizsgálat fog létesülni, a mely a jog-, valamint az államtudományi képzés összes tárgyaira kiterjed. A közigazgatási pályára való minősítésnél ezután nemcsak az államtudományi, hanem a jogtudományi képzésnek igazolását is meg fogják kívánni s a bíró elméleti minősítése sem lesz alacsonyabb az ügyvédénél. Az államvizsgálat céljára jogtanárokból és elméleti képzettségűekből kitűnt más jogászokból országos állami vizsgáló-bizottságot fognak szervezni. Ez az országos bizottság az államvizsgálatokat, albizottságokra oszolva, az egyetemek székhelyén és oly városokban fogja tartani, a melyekben a javaslat követelményeinek megfelelőleg szervezett jogakadémia áll fenn. Ugy az országos bizottságnak szervezetében, mint egyébként is különleges intézkedések vétettek föl a javaslatba, hogy az új államvizsgálatnál az elméleti és a tudományos jelleg, továbbá az elbírálás szigorja és az ország egész területén való egysége föltétlenül biztosítva legyen. A budapesti egyetem jogi karán lévő zsufoltság apaszására szintén több rendbeli, a tanszabadság korlátait nem érintő intézkedés fog közzehatni. Ugy tanulmányi rend fog a javaslat szerint életbelépní, a melynek következtében a joghallgatók a tanulmányi idő alatt tárgyaikkal — úgy, mint a többi főiskolai hallgatók — rendszeresen lesznek kénytelenek foglalkozni. Az életrevaló jogakadémiák, ha a javaslat követelményeinek megfelelnek, virágzásnak fognak indulhatni, két királyi egyetemünk jogi kara pedig meg fog szabadulni a mai túlterheléstől. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a törvényjavaslatot még előadói tervezet alakjában már két ízben is közölte. Meghallgatta az egyetemeket és a jogakadémiákat, a főbb bíróságokat, az ügyvédi kamarákat és egyéb igazságügyi hatóságokat. A fölmertült észrevételeket ismételtelen a leg gondosabban mérlegelte. Most az igazságügyi miniszter hozzájárulása után nyert a javaslat végleges alakot. A végleges szöveg különös gondot fordít arra, hogy a közszolgálati minősítéshez fűződő nagy állami érdekek az egész szervezetben mindentűt a legnagyobb hatályossággal kifejezésre jussanak. A javaslat, most megállapított szövegében, nyilván az ügyvédi s általában a jogi pályák előzönlésének mérséklésére is hatással lesz. A Wlassics-féle kész javaslatnak 46 szakasza van s igen beható általános és részletes megokolással van ellátva.

Uj titkos tanácsos.

A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király gróf Esterházy Mihálynak, a magyar főrendiház tagjának a titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Esterházy Mihályt éppen a minap sokat emlegették. Szó volt róla, hogy Tisza István kabinetjében ő lesz a földművelésügyi miniszter. Ezt a tárczát tényleg fel is ajánlották neki, de Esterházy, aki az ugynevezett kaszinó-párt tagja, úgy tett, mint sok más, visszautasította az ajánlatot.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programunkat ismeri a közönség. Célunk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal meg előzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezette levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjesztetni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL«

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 9 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

UJDONSAGOK.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.38	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velenze »	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó »	8.02	10.14	—	2.38	5.09	7.11	9.29	
Püspökfürdő »	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34	
Féliczfürdő »	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.50	

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	—	5.34	7.20	9.53	
Rontó »	8.37	10.49	—	—	5.41	7.25	10.00	
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	—	5.51	7.31	—	
V.-Velenze »	9.04	11.16	12.00	—	6.08	7.47	10.13	
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	—	6.24	8.05	10.30	
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.32	

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.50 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* A főispán nyaralása. Dr. Beöthy László főispán, családjával ma kiköltözik nyári tartózkodásra a mezőtelegi nyaralójába.

* A kapuczinus tartományi főnök Nagyváradon. Kiváló vendége volt tegnap és tegnapi délután szt. Ferenczrendi kapuczinus atyák nagyváradai rendházának. Wollin Alajos, az osztrák-ma-

gyar kapuczinusrend tartományi főnöke körton van, hogy az ország összes kapuczinus rendházait meglátogassa. Hétfőn érkezett Nagyváradra. Tisztelegő látogatást tett Vinkler József nagyprépost, káptalani helynöknel is. A kapuczinus rendházban mindent megfelelő rendben talált s teljes meelégedésének adott kifejezést távozásakor. Wollin Alajos magyar ember.

* Alapítványi helyek honvédárva részére. Budapest székesfőváros törvényhatósága által a m. kir. honvédségkötelékébe tartozó vagy tartozott egyének árvái, vagy félárva neveltetésére József fu-árva-házat, illetőleg nevelő-intézetet létesített és az 1903—4-ik évre betöltendő két alapítványi helyre pályázat nyitattván, ezen pályázat feltételei hivatali helyiségben (Olaszi, város-háza, földszint 9. sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtudhatók. Nagyvárad, 1903. június hó 22-én. Darvassy Lajos tanácsnok.

* A vízvezetési viz vegyvizsgálata. A nagyváradai vízvezeték vize majdnem páratlan az összes vízvezetési vizek között. Eppen ezért is állandó gondja van a mérnöki hivatalnak arra, nehogy valami általa vizszolgáltatás megzavartassék, vagy a telep vize megromoljék. Evenkint egyszer vegyvizsgálattja a város a vizet s kitisztittattja a magas tartályt. Az elmult hetekben vizsgálta meg az orsz. chemiai intézet a mérnöki hivatal által felküldött vizet s annak az eredményéről a következőkben értesíti a chemiai hivatal igazgatója a várost: 100.000 sulyrész vízben találtatott: összes szilárd maradék 11.0 sulyrész; — a vízben foglalt szerves anyagok oxidálására szükséges kamaleon 0.24; — klór 1.7, továbbá szulfát nyomok; — ellenben nitrát, nitrit, ammoniak és vas (kolimetrice) semmi nincs a vízben. A keménység: összes német fok: 5.1, állandó német fok 2.6. Szintelen, szagtalan, ize rendes, tilledéknek nyomai mutatkoznak. A chemiai hivatal véleménye: vegyi összetétele után ítélve, mint élvezeti víz, kifogás alá nem esik.

* Az érdem jutalma. A nagyváradai ipariskola 2 érdemes tanfőria: Ember György és Dr. Tóth Mihály szereztek különösebb érdemeket a jelen tanév folyamán az iparoktatás körül, mért is az iskola felügyelő bizottsága Szűcs Izsó igazgató előterjesztése alapján nevezett lelkes és buzgó férfiaknak hálás elismerése jelül külön külön 100—100 kor. tiszteletdíjat szavazott meg.

* A sorozás elhalasztása. Az ex-lex miatt tudvalevőleg ez évben még nem tarthaták meg az ujonczozást. Márczius óta a honvédelmi miniszter hónapról-hónapra halasztotta a sorozás megejtését, azonban az obstrukció megakadályozta az országgyűlést az ujonczmegajánlásban. Az utolsó terminus a sorozásra július elejére volt kitzve, azonban most már ez is elmarad. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter tegnap sürgős körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben a sorozást bizonytalan időre elhalasztja. A leirat megérkezett Nagyvárad városához és Bihar megyéhez is. Ertesíti a miniszter a törvényhatóságot, hogy az ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslat meg nem szavaztatott, s ezért az idei fősorozás a korábbi rendeletében megjelölt idő alatt sem vihető keresztül. Ez okból a fősorozást egyelőre és további rendelkezéséig elhalasztja.

* Eltűnt katonaláda. Páska Flóra kocsis panaszt tett tegnap a nagyváradai rendőrségnél, hogy aznap virradóra a váradi szőlő-hegy 182. sz. alatti lakásából zöldre festett katonaládáját valaki ellopta. A ládában 20 koronára értékelt fehérneműn kívül 10 korona pénzt is tartogatta. A nyomozás folyamatba tetetett.

* Tanév vége a jogakadémián. Az ur-
utcai Alma Mater, a nagyvárad kir. katb.
jogakadémia kapui is nemsokára bezáródnak a
tudományozomjas jogászfisúság mögött a nyári
hónapokra. Az akadémián már nspok óta
folynak az alap- s jogtudományi államvizsgá-
latok, melyek a mai nap folyamán érnek vé-
get. A jogtudományi államvizsgálatot *igen jó
sikerral* tette le *Szolcsányi Béla*, az arany-
ifjuság kedvelt tagja s a jogászfisúság szimpatikus
elnöke.

* Ertesítés a munkásmozgalmakról.
Darányi Ignác volt földmívelésügyi miniszter
leiratot intézett Nagyvárad városához, amely-
ben azt az óhaját fejezi ki, hogy a nyár folya-
mán a város területén előforduló munkásmoz-
galmakról a miniszter távirati értesítést kap-
jon. A városi tanács foglalkozik a leirattal s
intézkedni fog, hogy a miniszter által kívánt
adatok, ha esetleg munkásmozgalmak lesznek,
gyorsan megküldessenek a miniszterhez.

* Hat ember katasztrófája. Szerencsétlen-
ség történt vasárnap este *Mogyorós* község
határában, ahol hat ember vesztette el életét.
Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kap-
tuk. A Tisza mentén lévő Kürtös pusztára 40
arató munkás volt szerződötve Mogyorósról,
akik már a repcevetés óta állandóan az
uradalomban dolgoznak. Csak szombaton este
mennek vissza Mogyorósra, hogy a vasárnapot
otthon töltsék. A múlt szombaton is hazamen-
tek a munkások, de másnap este ismét utnak
indultak a pusztára, hogy éjszakára kiejenek
oda. A közlekedés a község és a puszták között
a Tiszán keresztül kompon történik. Este volt
már amikor az emberek a komphoz értek s
amellett, nagy vihar is volt. Mindenki első
akart lenni a rozoga járművön, amelyen még
nappal és csendes időben is veszélyes volt
annyi embert beereszteni. Most azonban senki
sem hallgatott az intő szóra, befurakodtak a
kompba, mely alig haladt 40—50 lépést a
parttól, elmerült. A megrémült utasok kiug-
ráltak a sülyedő játműből s azok, akik uszni
tudtak a part felé iparkodtak, a többiek pedig
a kompkötélbe kapaszkodva várták a segítsé-
get, amely jó sokára meg is érkezett ugyan,
de már akkor *hatan a vízbe fulladtak*. Tóth
Ignác 14, Kardos Lajos 15, Varga Lidi 13, éves,
és özvegy Pap Mártonné estek áldozatul a sze-
rencsétlenségnek. Ezek a jármű elmerülésekor
szintén a kompkötélbe kapaszkodtak, de a
nagy tolongásban vagy lelőkték őket, vagy ki-
merültek a kapaszkodásban. Mire a partról
csónak érkezett, ez a hat ember már elmerült
a víz alá. Szerencse, hogy a jármű még a
part közelében merült el, ahonnan az utasok
nagy része könnyen a partra uszott, mert
ha a szerencsétlenség beljebb történik, a
munkáscsapatnak legalább fele odaveszett
volna.

* Lengyelek véres tüntetése. Az Ober-
schlesischer Wanderer jelenti: A Laura-kohóba
tegnap estére a centrumpartiak választói gyű-
lést hívtak egybe, amelyből a lengyeleket ki-
zárták. Ennek következtében a helyiség előtt
nagy néptömeg gyűlt össze. A rendőrség kény-
telen volt a gyűlést feloszlatni. A tömeg szét-
oszlására tüzoltóságot hívtak, mely fecs-
kendőt alkalmazta a tömeggel szemben. A fel-
bőszült tömeg támadóan lépett fel és az összes
tüzoltóeszközöket egy tóba borította. Több ezer
ember vonult végig a városban és a nyilvános
és magánépületek számos ablakábláját be-
zarta. A rendőrség és csendőrség kénytelen
volt végre oldalgyverét, majd löfegyverét
használni. Mindkét részről sokan megsebesül-
tek; egy embert agyonlőttek. Csak éjfél felé
tudták a rendet ismét helyreállítani. Négy su-
lyosan sebesültet a kórházba szállítottak. Az
éjjel a Beutenből segítségül hívott katonasá-
gnak már nem kellett közbelépnie.

* Tűz a vasuti állomáson. A múlt éjszaka
11 órákor vészkonngás verte föl a csendet, tűz
ütött ki a vasuti állomáson. Az állomás előtt
ösv. *Schwarz Imréné gyümölcsárusné* fabódéja
gyulladt ki s mire a tűzoltóság megérkezett, az
egész bódé lángokban állott. A gyulékony áruk-
kal tele bódé veszedelmessé válhatott volna az
egész állomási épületre, s így a megérkezett
tüzoltóknak erős munkát adott a fák közé épí-
tett bódé lokalizálása. Megmenteni semmit sem
sikerült, de a nagyobb veszedelmet elhárították
s egy félóra múlva teljesen lokalizálva volt a
tűz. A rendőrség részéről *Pataky* fogalmazó
volt kőn a tűznél. A kár 200 korona lehet.

* Nyári multság a Sport-téren. Ma dél-
után fog lezajlani a Sport-téren az izr. nőgye-
let nyári multságja. Az ünnepély öt órákor
kezdődik. Ez alkalomra a Sport-teret virágok-
kal s lampionokkal díszítették fel. Lesz gyer-
mekmultság, melyet Kovács Tivadár ballet-
mester fog rendezni, gyermek-tombola és any-
nyi nyerdő szám, hogy körülbelül mindenik
gyermek fog nyerni valamit. Lesz továbbá vi-
rágcsata, confetti dobálás, mindez katoná- és
czigányzene mellett; pillanatnyi fénykép felvé-
telek stb. Este fél 9-kor pedig a lövölde fel-
díszített helyiségében táncmultság. A hölgy-
bizottság élén ösv. ifj. Schwarz Abrahámné
egyleti elnökönvel mindent elkövet, hogy a
nőgyelet multságja jól sikerüljön. Belépti díj 1
kor., gyermekeknek 40 fillér.

* Gazdasszonyképző iskola. Darányi Ig-
nác földmívelésügyi miniszter a középosztály
leányai részére Gödöllőn a jelenlegi baromfi-
tenyésztési telep helyén gazdasszonyképző is-
kola felállítását határozta el. Az iskola célja,
hogy a középosztály leányait a háztartás ve-
zetésében kiképezze és alkalmat nyújtson arra
is, hogy magukat különösen a kerteszerű gazda-
ságok vezetésébe begyakorolják, továbbá a
gazdálkodás egyes ágainál, így különösen a
tejgazdaság, kertészet, baromfityénység, mé-
hészethez szükséges ismereteket megszerezh-
hessék. Céljálul tekinti továbbá, hogy a nő-
vendékek a háztartásban való és ott végzendő
háziasszonyi munkát teljesíteni, illetőleg ve-
zetni képesek legyenek. Az iskolában a tan-
folyam egy évig tart és 30—40 növendéket
vesznek fel. Az iskola felállítása céljából Da-
rányi miniszter elrendelte, hogy a gödöllői ba-
romfityénység telep épületeit megfelelően
alakítsák át és a növendékek bennlakása cél-
jából egy nagyobb internatusi épületet emel-
jenek. Az iskolában gyakorlati oktatásnál a
telep mellett fekvő gazdasági intézmények, va-
lamint a magyar királyi méhészeti telep, a
korona-uradalom tejgazdasága, zöldségkertészet
és a kir. diszkertészet fognak fontos szerepet
játszani.

* Megégett gyermekek. Nagy szerencsét-
lenség történt vasárnap délután Magyar-Ujfalu
községben, ahol négy gyermek tűz által puszt-
ult el, többen pedig súlyos sérülést szenved-
tek. A szerencsétlenség részletei a következők:
Tamás György odaváló lakos vasárnap dél-
után a feleségével együtt a mezőre ment.
Odahaza csak a 11 éves György és a 8 éves
Ferencz nevű gyermekeiket hagyták. Ez a két
gyermek több gyermeket behívott az utcáról
magukhoz játszani. Játék közben felmászta a
padlásra, melyet csak pár nappal ezelőtt rak-
tak tele szénával. A gyermekek ott cigaret-
táznai kezdtek s valószínűleg az égő cigaret-
tát, vagy az égő gyufát dobták el a padlásra,
amitől a száraz takarmány meggyulladt. A
megrémült gyermekek ijedtükben nem tudtak
mit tenni. Néhányan leugrottak a magas pad-
lásról s ezek közül *Zsirus Illés* 12 éves, *Te-
recskés Imre* 11 éves *Kónya Antal* 10 éves
fiúk annyira összezuhtak magukat, hogy egész
életükre nyomorékok lesznek. A többi gyer-
mekek közül négyen és pedig a kis *Tanics*
Ferencz 8 éves, *Illés Antal* 10 éves, *Farkas*

Pál 9 éves és *Fejér György* 11 éves fiúk ott
fulladtak meg a szénapadlásra, ahol a tűz
eloltása után csak a megszenesedett holttestü-
ket tudták megtalálni. A tűz keletkezése
következtében 16 ház és számos melléképület
égett el.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cse-
lekszik mindenki, ha a villamos berendezések-
ről a *Nagyváradai Műszaki Villamos Vállá-
lattól* (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költ-
ségvetést kér, mely a *legalaposabban* és *telje-
sen díjmentesen* álltattik ki a n. é. közön-
ségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

Igazságszolgáltatás.

Aki az anyósát meglötte.

Tegnap folytatta a nagyvárad törvényszék es-
küdtbírósa *Borbély Sándor* biharpüspökii
gazda bűnyégének tárgyalását.

A büneset történetét tegnapi számunkban
részletesen ismertettük. A tegnapi tárgyaláson
a perbeszédre került a sor.

Vámosy Mihály ügyész emberölés kísér-
letével vádolja *Borbély Sándort* s arra alapítja
vádját, hogy *Borbély Sándor* már eleve gyil-
kossági szándékkal vette magához a revolvert,
melylyel az anyósára rálőit, s csupán a vélet-
lennek köszönhető, hogy a golyó a lapoczka-
csontokban fennakadva nem okozta ösv. *Tari*
Sándorné halálát.

E váddal szemben *Dr. Kripka Henrik* az-
zal védelemez *Borbély Sándort*, hogy a hóna-
pokon át felcsigázott méltányos felindulásában
minden ölési szándék nélkül lőtt anyósára, s
ha büntelhető, csakis erős felindulásban elkö-
vetett súlyos testi sértésért érdemel bün-
tetést.

Az elnöklő *Milye Gyula* táblabíró össze-
foglaló magyarázata után az esküdtek vissza-
vonultak határozathozatalra, s rövid tanácsko-
zás után erős felindulásban elkövetett ember-
ölés kísérletében mondották ki bűnösnek *Bor-
bély Sándort*.

E marasztaló verdikt alapján a büntető
tanács *másfélévi* börtönnel büntette *Borbély*
Sándort.

TANUGY.

Ipariskolai óraadó tanítók választása.

Az ipariskola tanügyi bizottsága f. hó 21-én
tartott ülésén a pályázó 41 tanerő közül 38
tanerő alkalmazását hozza javaslatba, kimond-
ván, hogy a közismeretek tanításához kellő
számu képesített tanerő pályázván, — ez idő
szerint nem veszi tekintetbe oly egyének ajánl-
kozását, — kik tanítással rendszeresen nem
foglalkoznak, vagy kik Nagyváradon ideiglenes
állást töltenek be.

Ezen szempont figyelembe vételét a 33.564.
sz. min. rendelet követeli, mert az oktatás ér-
dekei organikus testületi működést kívánnak,
minek az óraadó tanerők szokásos változása
eddig hátrányára vált.

MULATSÁG.

A gimnázisták juniálisa.

Nagy érdeklődés nyilvánul a nagyvárad
kath. főgimnázium ifjuságának holnapi juniálisa
iránt, melyet a tanév befejezéseül rendeznek a

Félic-fürdőben *Mayr* Sándorné védőkésége alatt.

A táncz 7 órakor kezdődik a gyógyteremben s jóval éjjel után ér véget, mikor is különvontat hozza be Váradra a vendégeket.

A multság sikere érdekében nagy buzgalmat fejt ki *Mártoncaik* Albert tanárelnök, s az ifjuságból alakult rendezőség élén *Medvigy* Ferencz elnök, *Pallay* Béla titkár s *Strébely* Gyula pénztáros.

A pecze-szöllösi önk. tüzoltók mulatsága. A *Pecze-Szöllösi önkéntes Tüzoltó-Egylet* az ugynevezett Jégpincze helyiségben f. évi június 28-án saját pénztára javára zártkörű *táncmulatságot* rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj személyenkint 1 korona. Feltűzések köszönettel vétetnek. Izletes ételekről és italokról *Spetkó* József vendéglős gondoskodik.

IRODALOM.

A Magyar lant. Most lép harmadik évfolyamába a dr. Angyal Armand és dr. Vajda Emil szerkesztésében megjelenő *Magyar lant* című figyelemreméltó komoly zenemű-folyóirat, mely havonta kétszer egy iv szöveggel és 10 oldal zenemű melléklettel jelenik meg. E folyóirat úgy elméletileg, mint a mellékletein megjelenő zenedarabokkal a magyar zeneművelésnek szolgálatában áll.

Szélesebb körű elterjedésre tarthat számot nálunk is e figyelemreméltó zenemű-folyóirat, mely terjedelmes mellékletein ismert és ifjabb zeneműirőink zongorára, hegedűre és énekkarra írt zeneművei jelennek meg.

A folyóirat előfizetési ára: Egy évre zeneműmelléklettel 8 korona, zeneműmelléklet nélkül 4 korona, egy szám ára melléklettel 1 kor, melléklet nélkül 10 fillér. Nagyváradon előfizetni lehet *Reményi* Bőlánál, a lap munkatársánál Uri-utca 691. sz.

Közönség köre.*

V á l a s z.

Helyf. László papirkereskedő urnaka »Nagyváradai újság« 162. számában tett nyilatkozatára.

Nem akarunk a nyilatkozatában foglalt állítások mindegyikére külön-külön válaszolni; azonban azt nyilvánosan a t. közönség előtt kijelentjük, hogy állításainak egyike sem felel meg a valóságnak.

Valótlan az, mintha a szóban levő egyezés nem szólt volna f. hó 21-ére eső vasárnapra is, mivel a nyilatkozatban határozottan ki van írva: minden vasár- és ünnepezen.

Valótlan az, mintha főnökeink bármelyikével is egyezségre jutott volna, hogy f. hó 21-én az üzletek nyitva legyenek.

Valótlan az, mintha On a nyilatkozatot alá nem írta és külön *becsületszavával* nem fogadta volna meg ennek megtartását. A nyilatkozatot bárki megtekintheti és, hogy becsületszavára fogadta, azt feltétlenül tisztességes uri emberekkel bizonyíthatjuk.

Azon további állításai, mintha az aláírottak csak két helybeli cég egy-egy alkalmazottja lett volna és besugásból, konkurrenzia irigységéből tették volna: az nem más, mint egy alant meggyanúsítás; azt az összes alkalmazottak adták ki főnökeik tudta nélkül.

Különböztet is Onnek feltétlen tudomása volt arról, hogy egy üzlet sem lesz nyitva és ha kinyit, On lesz az egyedüli, aki üzletét nyitva

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget A Szerk.

tartja, erre szombat este és vasárnap reggel *személyesen* figyelmeztetve lett.

Ezek után azt hisszük, senki sem fogja elhinni, hogy On csak véletlenül feledkezett volna meg az adott becsületszaváról.

Az esti órákban arról értesültünk, hogy On egyes főnök uraktól a fenti lapban megjelent nyilatkozatának igazolására az aláírásokat akarta kicsikarni, a mi azonban Onnek nem sikerült.

Az összes nagyváradai könyv- és papirkereskedő alkalmazottak.

TAVIRATOK.

Ő Felsége Lajtha-Bruckban.

Bécs június 23. Ő Felsége ma reggel az 50. gyalogdandár megszemlélésére Ferencz Ferdinánd főherczeg, Beck vezérkari főnök, a hadsereg felügyelői, a hadügyminiszter és a külföldi katonai attasék kíséretében Lajtha-Bruckba érkezett. A király először a hadtestparancsnok jelentését fogadta. A király az üdvözlésére megjelent mosonmegyei főispánnak és alispánnak megjegyezte, hogy örül, hogy őket viszontláthatja. Ezután ő Felsége fényes kíséretétől követve a gyakorlótérre lovagolt. Ő Felsége a keletlen időjárás és heves északnyugati szél daczára megtartotta a tervezett szemlést. A két ezred szemléje a brucki táborban tartott első szemle mintájára folyt le. Ő Felsége egyik csapattól a másikkhoz lovagolt és élénk figyelemmel kísérte az egyes gyakorlatokat. A diszmenet után ő Felsége utasítást adott egy kölcsönös hadgyakorlatra, a melyet fél 10 órakor beszüntettek. Ő Felsége legteljesebb megelégedésének adott kifejezést. (M. T. I.)

A pápa a királymészárlókról.

Róma, június 23. (Saját tud. táv.) XIII. Leó pápa a belgrádi királygyilkosság híreről nagy megdöbbenéssel értesült, s azon nézetének adott kifejezést, hogy ily vad brutalitás csak olyan zabolátlan vad népnél történhetik, mint a milyen a szerb.

Vajudó miniszterelnökség.

Budapest, június 23. (Saj. tud. távir.) Ma érkezett *Khuen-Héderváry* Ugron Gáborral. Ugron pártja nevében kijelentette, hogy nemzeti engedmények nélkül a legridegebb ellenállásra számíthat a bán. Érkezett még gr *Héderváry Rakovszky* Istvánnal, a ki szintén reménytelennek mondja a bán vállalkozását. A bán ma este táviratilag informálta *Pitreich* hadügyminisztert és a koronát a mai tárgyalásokról. Holnap folytatja az egyezkedéseket.

Budapest, június 23. (Saj. tud. táv.) A bán nagyon deprimálta, hogy *Fejérváry* a taraczkütegek legénységére vonatkozólag más értelemben informálta a koronát.

Budapest, június 23. (Saját tud. táv.) A függetlenségi párt ma este 6 órakor értekezletet tartott, melyen mintegy 60-70-en voltak jelen. A hangulat rendkívül harcziás és általános nézet, hogy a bánnak nem sikerül kabinetet alakítani. A

bán nyilatkozata után holnap ismét konferenciát tart a függetlenségi párt. *Bakonyi* határozati javaslatát ez értekezleten veszik tárgyalás alá.

A dévai főispán balesete.

Budapest, június 23. (Saj. tud. táv.) *Barcsai* Domokos dévai főispán ma egyik előkelő kávéházban rosszul lett és összerogyott. Mire haza szállították, magához tért, s most már jobban van. Orvosai szívtágulást konstataáltak.

Péter szerb király Budapesten.

Budapest, június 23. (Saját tud. táv.) *Karagyorgyevis* Péter, Szerbia új királya ma éjszaka 3 órakor Budapestre érkezett, 10 percnyi időzés után tovább utazott Belgrád felé.

Tél a Szepességben.

Szepesváralja, június 23. Két nap óta a Szepességben téli, hideg időjárás van. A fürdők a hideg miatt sokat szenvednek. (M. T. I.)

A belgrádi készülődés.

Zimony, június 22. Belgrád város disztelésén dolgoznak. A három napig tartó ünnepek programját már megállapították. A program szerint a vasutnál a királynak megérkezésekor ezüst tálcán kenyeret és sőt,nyujtanak. A fogadóbeszédet *Avakumovics* miniszterelnök és a belgrádi polgármester fogják mondani. A misét a templomban *Inocentius* metropolita fogja celebrálni. A dalárda már az új himnuszot fogja énekelni. Azon az uton végig, amelyen a király a városba bevonul, nem katonaság fog sorfalat állni, hanem a polgárság, egyesületek és testületek képviselői zászlókkal.

Genf, jun. 22. Péter szerb király elutazása előtt a szövetségtanácshoz és a genfi kormányhoz táviratot intézett, amelyben a Svájcban tapasztalt vendégszeretetért köszönetet mond. — Péter király *Popovics* ezredest tábornokká, *Kosztics* századost és *Gruics* hadnagyot századossá nevezte ki.

Belgrád, június 23. Bonbam angol követ ma reggel Bécsen át Londonba utazott.

Athén, június 22. A király 14 napos gyászt rendelt el a szerb királyi párért,

Bern, jun. 23. Péter királynak Svájcban át való utazása zavartalanul és tervszerűleg folyt le. Magasabb svájci vasuti hivatalnokok kísérték a vonatot a határig. A király utközben nem mutatkozott.

Macedonia.

Konstantinápoly, jun. 23. (Saj. t. t.) Egybehangzó konzuli jelentések szerint a drinápolyi vilajetben még mindig tartanak a bandák üzemeltetése. Az achi-cselebbi járásban lévő *Alamut* nevű faluban egy nyolc tagu banda szállta meg *Valco* falusi lakos házát, dinamitával fölrobbantotta a ház kapuját, a háztulajdonost megölte, feleségét megsebesítette és házát kirabolta. Ezenkívül is több rablás és gyilkosság fordult elő. *Burgacsin* falu 200 lakosa minden vagyonával Bulgáriába vándorolt.

Konstantinápoly, jun. 23. Különböző bizonyítéka van azon fellelés helyességének, hogy a véres belgrádi események szították a macedon bandák üzemeltetést. Hir szerint a macedon bizottság határtalanul tulzott híreket terjeszt az eseményekről és a törökök ellen való

háboru erélyes folytatására szólit fel. Maliszia vidéke albánjainak állítólagos megadásáról újabb hírek nem érkeztek. Csak az bizonyos, hogy két albán főnök megadta magát. (M. T. I.)

Munkások szerencsétlensége.

Palestrina, jun. 23. Egy szélvihar közben 30 munkás szállt az épülőfélben levő hidiv állványaira. Az állványok nem bírták el a terhet és összedőltek, miközben 5 ember szörnyethalt és 20 köztük sok súlyosan megsebesült. (M. T. I.)

A mazsola-monopólium Görögországban.

Athén, július 22. A kormány utasította képviselőit, világosítsák fel az érdekelt hatalmakat, hogy a mazsolaszóló-monopólium egyáltalán nem vét a kereskedelmi szerződések ellen, amennyiben az ár ezután is a régi marad. (M. T. I.)

S z t r á j k.

Barcelona, június 23. A hatóságok intézkedései megtörték az általános munkabeszüntést. Ennek dacára számos munkáskategória tovább sztrájkol. (M. T. I.)

T a n g e r.

Tanger, június 23. El Menebbi hadügyminiszter lassan, de megszakítás nélkül vonél Tazz felé. A protendens erős hadereje hír szerint négy órányira van Tetuántól. Holnap valószínűleg segédcapatok indulnak innen El Menebbi számára. (M. T. I.)

Ongyilkos tanár.

Szepesváralja, június 23. Szemere Mór gölnicz bányai vasipari szakiskolai tanár, okleveles gépészmérnök betegség miatti buskomor-ságában agyonlőtte magát. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

S o r s j á t é k.

Regény.

Irtá: Stella (Szóke Berta)

18.

A hosszú csendet Vajdáné törte meg.

— Jó lesz lefeküdnöd — szólit férjének — meghültél ebben a csunya nedves időben. Egy csésze tea azonban jót fog tenni.

— Köszönöm, nem fekszem le, beszélnem kell veletek.

— Kérlek.

— De nem szeretném ha zavarnának. Fontos dolgokról van szó.

— Márta, készítsess apának teát, hanem gyorsan, aztán bezárjuk az ajtókat, a cselédek is lefekhetnek, úgy is késő van.

— Igen anyám, megyek.

— Talán a hálószobába mennénk — kezdte a nő.

— Nem, maradjunk csak itt.

A teát pár perc múlva felszolgálták s Vajdát egészen felüdítette a jó erős meleg ital. A rum szinte mozgásba hozta vérét, valósággal több bátorságot érzett most magában, mint pár perc előtt.

Miután a tálcát elvitték, s az ajtót gondosan bezárták s a szorongatott család fő megkezdte vallomását.

— Körülbelül három hó előtt történt, hogy a börzén nagy hasznok mutatkoztak, a hivatalban mindenki játszott s maga az igazgató beszélt rá, csináljak én is néhány kötet. Szép pár ezer frt hasznot lehetne zsebre venni az árak folyton nőnek s egyelőre nincs is kilátás esésre. Szabódtam sokáig, nem értek én hozzá, mondám, nincs bennem elég vállalkozó

szellem, sem bátorság. Szerencsejáték ez, amit nem szeretek, minék kihívni a sorsot magunk ellen. Miért épen magunk ellen? jegyezte meg az igazgató — gondoljon Ön jóra és ne rosszra. Nincs bennem tületti szellem, nem bírok érzékkel efféle iránt, vetém ellen. No azt egy bankhivatalnoknak épen nem szabad mondania — felelte. Elfelejté Igazgató ur, hogy az én hivatalnokkodásom csak amolyan időöltés, hogy azért fogadtam el, mert foglalkozni akarok valamivel s mert itt nem találok semmi más foglalkozást, a munka pedig életelemem, az én magán ügyeim nem sok időt igénylenek, Józsi öcsém kezeli közös birtokunkat, ő jobban ért ehhez, az elszámolásokat aztán a feleségem intézi el vele, én legfőképpen feltűzsgálom azokat.

— Azaz hogy csak vizsgálád, de hát — szólit közbe neje.

— Ne szakíts félbe, kérlek. Elég az hozzá, az igazgató nem tudott rávenni. Kiss, a disposens már annál ügyesebb volt. Ő annyit be a fejembe, hogy beleegyeztem.

— És vesztettetek — kérdé a nő ijedten.

— Eleinte nem, az első két kötésnél kétezer frtot nyertünk.

— Aztán el tudad azt hallgatni előttem?

Kiss kért, ne szóljak, azt mondta a szerencsével nem szabad dicsekedni, mert elhagy, majd ha többet nyertünk, hisz ez ugy is csekélység. Ezután nagyobb kötetet csinált. Örömmel beszélte, micsoda szép nyereséget vágunk ennél az üzletnél zsebre; ha lebonyolítottuk, szólhatok róla neked. Izgatottan lestük a sürgönyöket, egyszer aztán hirtelen esni kezdtek az árak. Olyan rohamosan, olyan váratlanul jött az...

A beszélő elhallgatott, kimerülten dőlt hátra széknél, homlokát verejték fedte; szemei tévetegegen mint egy segélyért, szájalomért esdve tekintett hol neje, hol leányára.

— Rosszul érzed magad, apám? kérdé az utóbbi aggódva.

— Nem, nem, már elmúlt, elszédültem kissé...

— Menjünk aludni apám, neked nyugalomra van szükséged.

— Nem, nem, már nincs semmi bajom. Hadd folytassam. Tehát estek az árak, ötezer frtot vesztettünk egyenkint.

— Istenem, ilyen könnyelműség — hallatszolt a nő ajkáról.

A férfi sóhajtott, s kis idő múlva folytatta.

— Ha csak ennyi lennel!

— Hát több? ugrott fel Vajdáné.

— Ez az első veszteség volt, az árak emelkedtek pár nap múlva és annyira vittük, hogy a veszteséget visszanyertük. En kiakartam magamat vonni ezután, de Kiss nem engedett. A kilátások sokat ígértek, ismét csináltunk egy kötetet, nyereséget reméltünk, de bizony 8000 frt különbözetet kellett fizetnünk.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

K. Ö. Szent István. A kérdéses cikket rég megkaptuk, közölni is fogjuk készségesen, de júniusban olyan szenzációs dolgok jöttek folyvást (Somló-affaire, Belgrád, a kabinet és pártválság), hogy ezek miatt az időhöz nem költött cikkek kimaradtak, illetve várnak, míg rájuk kerül a sor a héten még alig. Üdvözlét!

KÖZGAZDASÁG.

Mi az a salétromtrágya? A chilisalétrom azon műtrágyák egyike, mely csak az újabb időben kezd nálunk ismertté lenni s csak a legújabbban kezdik trágyázási célokra használni. Alig van 60 éve, hogy az európai piacon megjelent: az első szállitmányok 1830—31-ben érkeztek Angliába és Franciaországba, a midőn a kemikusok és gazdák értékét csakhamar felismerték s azóta Európában salétrom fogyasztása napról-napra fokozódik. A salétrom-exportnak cenzuruma az ignii kikötő, a hol az északi szélesség 19—21. foka

között jóformán kimerithetetlen salétrom telepek fekszenek. A nyers salétromsavas natrium, melyet „caliche”-nak neveznek, Pruban, Chilében és Bliviában 1—5 méter vastag rétegekben, határtalan területeken található. Egyedül a Trapata bányászata 120.000 hektár területet foglal el.

A kalis egy keverék, mely salétromsavas natrium, tengeri só, agyag és más szennyező anyagokból áll és salétrom tartalma 10—65% között ingadozik, melyet a sónak és salétromnak különböző foku oldhatósága révén választanak el egymástól, a mi oly tökéletesen sikerül, hogy a forgalomban levő chilisalétrom 92—96%, tiszta natrium salétromot tartalmaz s ebben körülbelül 16% tiszta nitrogént. S nagyon fontos is, hogy a salétrom minél tisztább legyen, mert a tisztátalan salétrom natrium percloratot tartalmaz, melyből aránylag kis mennyiség is mérgezőleg hat a növényzetre.

Az 1830-as években alig hoztak be Európába 1000 tonna salétromot, míg ma meghaladja a behozatal a 100000 tonnát is. Legtöbb salétromot fogyaszt Németország, azután Franciaország, Belgium, Anglia s Ausztria-Magyarország csak egy negyvened annyit mint Németország. Németország óriási répa termelése miatt, s azért fogyaszt évente több, mint 400000 tonnát, mert talajai meglehetősen ki vannak merülve, de aztán nagy természetálgait ezen nagy salétrom fogyasztásnak is köszönheti.

Ausztria-Magyarországnak eddig nem volt valami nagy szüksége e műtrágyára, mert talajai jó erőben voltak. A hiányos trágyázás miatt mutatkozó talajerő hanyatlása azonban mindinkább szükségessé teszi a salétrom használatát s bizonyos az, hogy minél nagyobb mennyiségű salétromot fog használni, annál nagyobbra fognak természetálgai emelkedni.

A salétrom kiváltképen tavaszi trágya, mert ilyenkor legjobb a vetéseket salétromozni, ha a vegetáció már megindult. Mintán ugyanis a salétromot könnyen kimossa az eső, azt nem czélszerű sokkal hamarabb kiszórni, mint a hogy a növények azt fel is vehetik. A gabonaféléknél különösen a bokrosodáskor s a mikor a gabona szárba megy, czélszerű a salétromot kiszórni. A használandó mennyiség a talaj erejétől függ s magyar holdanként 50—100 kgmot tehet ki, mely nem egyszerre, hanem két ízben szórando ki, mely czélszerű a salétromot homokkal vagy finom földdel kell keverni.

A kapás növények: burgonya, répa 100—150 kgmot is kaphat, a szőlő pedig 200—350 kgmot is. Ne feledjük azonban, hogy a salétrom csak az esetben fog kedvező hatást kifejteni, ha a talaj káliban és foszforban bővelkedik, vagy ezekkel mesterségesen uton ellátott. Ha ezen föltétel megadatott s az időjárás is kedvező, akkor 100 kg salétrom után a következő terméstartalomra számíthatunk: gabonaféle 4—6, burgonya 30—35, répa 50—55, csalamádé 40—45, szőlő 4000—6000 kg.

Az agyagos földeken a chilisalétrom nedvszívó képességénél fogva a nedvességet hosszabb ideig visszatartja; a könnyű homokos talajon félni lehet a salétromnak a talajból való kimosásától, miért is czélszerű lesz azt több adagra osztva kiszórni.

A salétromos zsákok tele szívódnak salétrommal s néha egy kg salétrom is beléjük van száradva; nem szabad őket különösen nyirkos állapotban összerakni, mert megfűlledvén, megmelegednek s néha önmaguktól ki is gyuladnak. Ha a zsákokat vízben kimosatjuk, öntjük ezen mosadék vizet a trágyatelepre s ne engedjük, hogy az állatok iganak belőle, mert az állatokra ezen folyadék igen mérgező hatásu lehet.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. június hó 23-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.30—13.90. Kétszeres buza 12.50—12.—. Rozs 12.60—11.80. Arpa 12.— 10.60 Zab 12.—11.40. Tengeri 13.80—13.20. Borsó 38.—. Lencse 40.—. Bab 23.—. Köles-

kása 25.—. Burgonya 6.60. 100 kiló lángliszt 25.20. Zsemlyeliszt 24.80. Fehér kenyér liszt 24.40. Barna kenyér liszt 21.60. Széna fuvarral 4.60. Sózott szalonna 156.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükka 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —.96. 1 kiló ontott gyertya —.80. 1 kiló lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju 266.—. 1 mm. magyar gyapju 80.—. 1 hlt. ó-bor 60.—. 1 hlt. új-bor 34.—. 1 mm. méz 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles —. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 54.—. 1 mm. mogyoró —. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés hus 1.12. 1 kgr. juh-hus —.80. 1 kgr. vereshagyma —.15. 1 kgr. foghagyma —.54. 1 kgr. bors 2.40. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr. kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. június hó 23. ról. Tiszta buza körülbelül 320 hlt. Kétszeres buza 80 hlt. Rózsa 130 hlt. Arpa 50 hlt. Zab 140 hlt. Tengeri 150 hlt. Burgonya 50 hlt.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 120 drb. Félhizott 260 drb. Sovány 380 drb. Süldő 468 drb. Malacz 173 drb. Hizott marha 148 drb. Jármos ökör 3215 drb. Fejős tehén 1240 drb. Borju 1770 drb. Bivaly 30 drb. Juh és kecske 185 drb. Ló 4348 drb.

Marha ártáblázat 1902. június 23. ról. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 620—760 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 520—600 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 230—500 k. 1 drb. fejős tehén 100—300 k. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 160—280 k. 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 130—200 k. 1 drb. veres borju 20—50 k. 1 drb. fél éves borju 38—72 k. 1 drb. egy éves borju 50—86 k. 1 drb. két éves borju 76—240 k. 1 drb. hizott sertés 100 kgr. kint 96—104 k. 1 pár fél éves sertés 38—48 k. 1 pár egy éves sertés 56—100 k. 1 pár két éves sertés 96—164 k. 1 drb. igás ló 160—380 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—34 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Határidők.

Budapest, június 23.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rózsa okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, június 23.	
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. június 23-án.

Magyar aranyjárdék 4‰	120.50
Magyar koronajárdék	91.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2‰	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2‰	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4‰	98.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	198.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Oszták járadék papirban	100.—
Oszták járadék papirban	99.80
Oszták járadék aranyban	120.75
Oszták korona járadék	100.75
Oszták államsorsjegyek	153.—
Oszták magyar bank részvény	16.80
Magyar hitelbankrészvény	729.—
Oszták hitelintézet részvény	689.50
Páti vista	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.80
Londoni vista	289.50
20 márkás arany	28.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Telefon: 51. — Fennáll: 36 év óta.

Gazdálkodók figyelmébe!

Mindenféle

ZSÁKOK,

vizhatlan ponyvák,

kitűnő

gépolajok,

tovotte gépkenőcs, kocsi-kenőcs, gépszij, tisztító kőcz, kender-kötél, tömlő, rostáló- és repce-ponyva

legelősből gyári árban,

325. kapható

HELFY JÓZSEF-nél

»Zöldfa« szállóval szemben.

Zsák- és ponyva kölcsönző intézet

Használt vízmentes ponyvák eladók.

Vizhatlan ponyvák — minként 65 król 2 ftig készen várva.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető. Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 807.

TÖRLESZTÉSES

jelzálog-kölcsönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45

és 50 évi visszafizetésre fél éves részletekben, melyekben a kamat és a tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad, esetleg drága kamatozása kölcsönöket convertál a

polgári takarékpénztár részvénytársaság
NAGYVÁRAD.

256

312

A

„Nagyváradi hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos-utca 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyvecskére és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítása.
Előlegek értékpapírokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcsön nyújtása házakra és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.
Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Hirdetmény.

A m. kir. nagyváradi honvéd hadapródiskolában folyó évi július hó 9-én megtartandó záróünnepély alkalmával — körülbelül 800 egyén látandó el étellel, itallal, — melyre ezennel pályázat hirdettetik.

Bővebb felvilágosítás a hadapródiskola gazdaságkezelő tisztjétől nyerhető napokint délelőtt 10—12 és d. u. 4—6 óra között.

890.

Iskolaparancsnokság.

Nagyvárad város tanácsának jog- és gazdasági osztályától.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán 1903. évi július hó 2-ik napján d. e. 10 órakor az alább jelzett ingatlan eladása és bérletek biztosítása czéljából árverést tartok:

I. Eladás alá kerülő ingatlan:

A város tulajdonát képező a Városliget-hez vezető ut és Lakatos-utca sarkán levő mintegy 319.37 négyszögméterter tevő pusztá telek, kikiáltási ár 3193 korona, bánatpénz 319 korona.

II. Bérletek:

1. A város tulajdonát képező Fekete Sas szálloda épületnek a Szt László-térre néző földszinti részében levő s jelenleg Kalenda János által bérelt 5. sz. bolt;

Bérleti idő: 1903. évi november 1-től 1909 október hó 31-ik napjáig terjedő 6 év, kikiáltási ár 2000 korona, bánatpénz 500 korona.

2. A Zöldfa szálloda épületben levő 7. sz. bolt, bérleti idő 1903 november 1-től 1906 október hó 31. napjáig terjedő három év, kikiáltási ár 1100 korona, bánatpénz 275 korona.

3. Az újvárosi Füzesen levő 14. sz. fatelep bérlete, a bérlet kezdődik 1903 augusztus hó 1-én s tart 1907 december 31-ig, kikiáltási ár 122 korona, bánatpénz 31.5 korona.

Árlejtők, illetve árverelők kötelesek az árverés idejéig a megállapított bánatpénzt az árverelő küldöttség elnökének kezéhez készpénzbe, vagy óvadékképes értékpapírokban letenni, vagy zárt ajánlatukhoz csatolni.

Azon körülmény, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s elfogadja, a zárt ajánlatokban kifejezendő.

Ugy az eladó ingatlanra, mint bérletekre vonatkozó árverési feltételek a város jogügyi és gazdasági ügyosztályában a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

Árlejtőt és árverelőt tett ajánlata azonnal, Nagyvárad városát azonban csak a törvényhatósági bizottság jogerős jóváhagyása után kötelezi.

Nagyváradon, 1903 június 23-án.

Komlóssy József,
tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Előpataki gyógyviz.

Főraktár: Bihar-, Békés- és Szilágy-megye részére:

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA, a Széchenyi szállodával szemben.

Az „Előpataki Gyógyviz” kitűnő sikerrel használtatik

1. A gyomor és belek idült hurutjainál gyomorgörcs, gyomorégésben, a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsábában, hányásoknál.

2. Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben s az ezzel járó rásztkór s kedélykór szokásos székrekedéseinél.

3. Máj- és lépdeganatokban, az epe kivetető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdeganoknál.

4. Fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hőszámzavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.

5. A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmánál, a kezdődő húgykő és fővénylerakodás eseteiben kitűnő hűgysavoldó.

6. A méh idült tömüléseinél, dagainál, fehér olyás s rendetlen havadzásnál.

7. A nemi részek gyengeségeiben.

8. Angolkórban egyáltalában gyermeknek a szervezet ép és erős kifejlődését vas-és-mész-tartalmanál fogva meglepően elősegíti.

An előpataki és ványvizeket nemcsak a betegek használják, egészséges embereknek is üdítő itallal szolgál s különösen borral vegyítve a háztartásnál általános használatban van. Ez idő szerint évente 1.000.000 palackon felül küldetik szét bel- és külföldre.

Kapható: minden jelesebb fűszerkereskedés- és vendéglőben.

AZ ELŐPATAKI GYÓGYFORRÁSOK KEZELŐSÉGE. 171

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

Első nagyváradai zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda” kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8°-ra.

Értékpapírokra és sorsjegyekre 8°-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapírokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kívánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemű ékszerekre, ipari és árucikkekre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részletörlesztések mellett elfogadjuk; ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadjuk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosítatik.

Mindennemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrtük s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Diskrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADAI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA:

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca, „Sas szálloda” kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Fontos az érdekelteknek tudni,

hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,

addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Amellett könnyen bevehető, mert ize nem émelygős, sós hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél KOMÁROMBAN,

Minőségileg kérik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. 288

— Export Amerika és Angolországba. —

Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418

Figyelem!

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe Fő utca (Bazár-épület) lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

gyönyörű rőfös raktár lett berendezve

teljesen új, remek áruval melynek mekintése figyelmet érdemel.

Telefon-szám: 372.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.